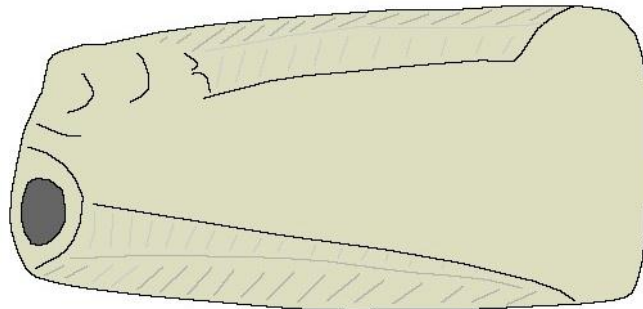

Suonenjoen Suonteenselän-Paasveden ja
lisveden rantaosayleiskaava-alueiden
muinaisjäännösinventointi
heinäkuussa 2001

Timo Jussila
Mikroliitti OY

Kustantaja: Suonenjoen kaupunki

Sisältö:

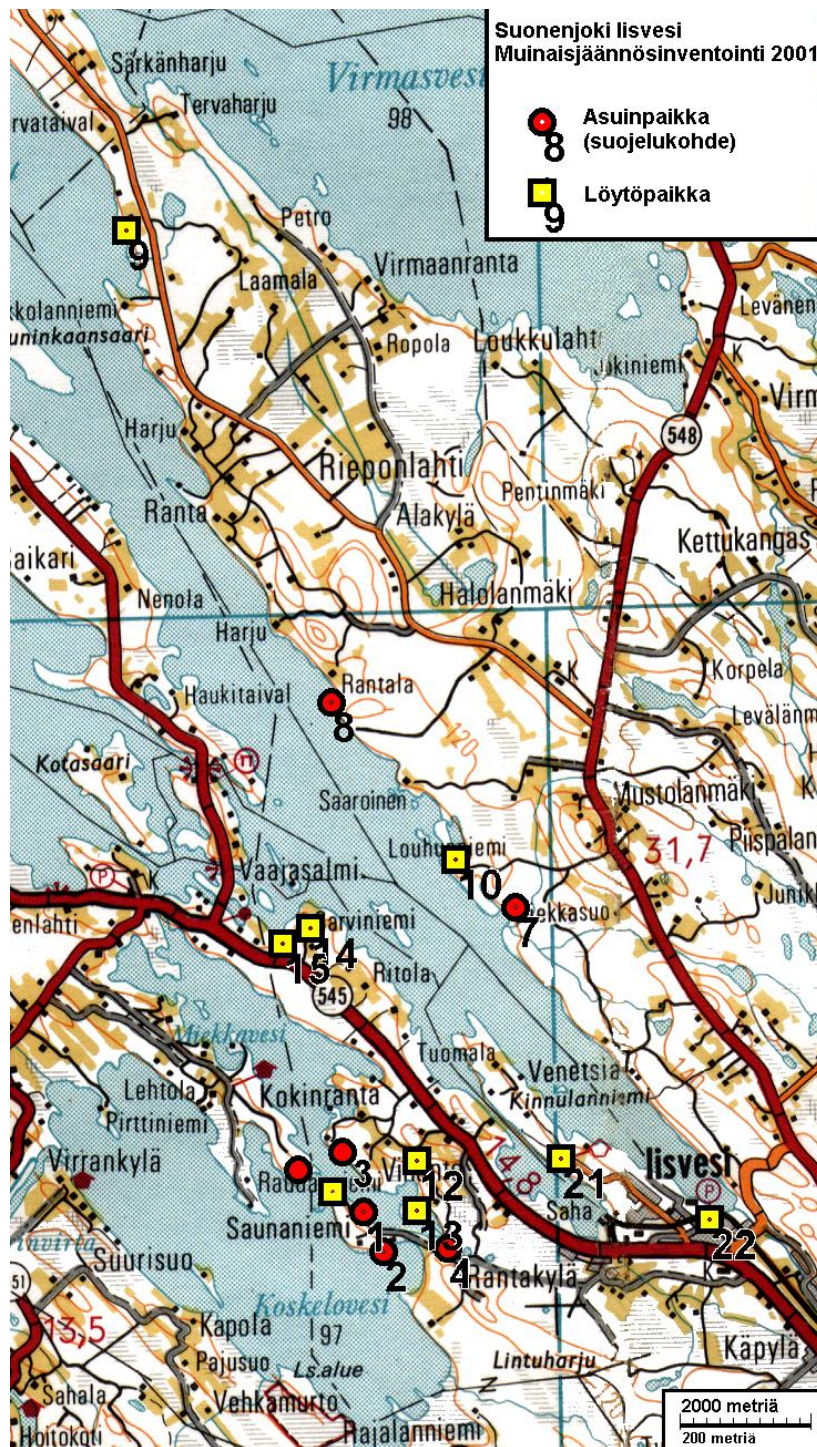
Perustiedot	3
Yleiskartta Iisvesi	4
Yleiskartta Suontee-Paasvesi	4
Muinaisjäänösluolat	6
Iisveden alue	7
Vesistöhistoria	7
Inventointi	8
Historialliset jäänökset	9
Etäisyysdiagrammi, Iisvesi	10
Etäisyysdiagrammi, Suontee	11
Suontee-Paasvesi	12
Vesistöhistoria	12
Inventointi	13
Historiallinen jäänös	13
Muinaisjäänökset, Iisvesi	14
Muinaisjäänökset Suontee	21

Kansikuva: piirros Louhunniemestä löydetystä kivikautisesta kourutaltasta (ks. paikka nro 10)

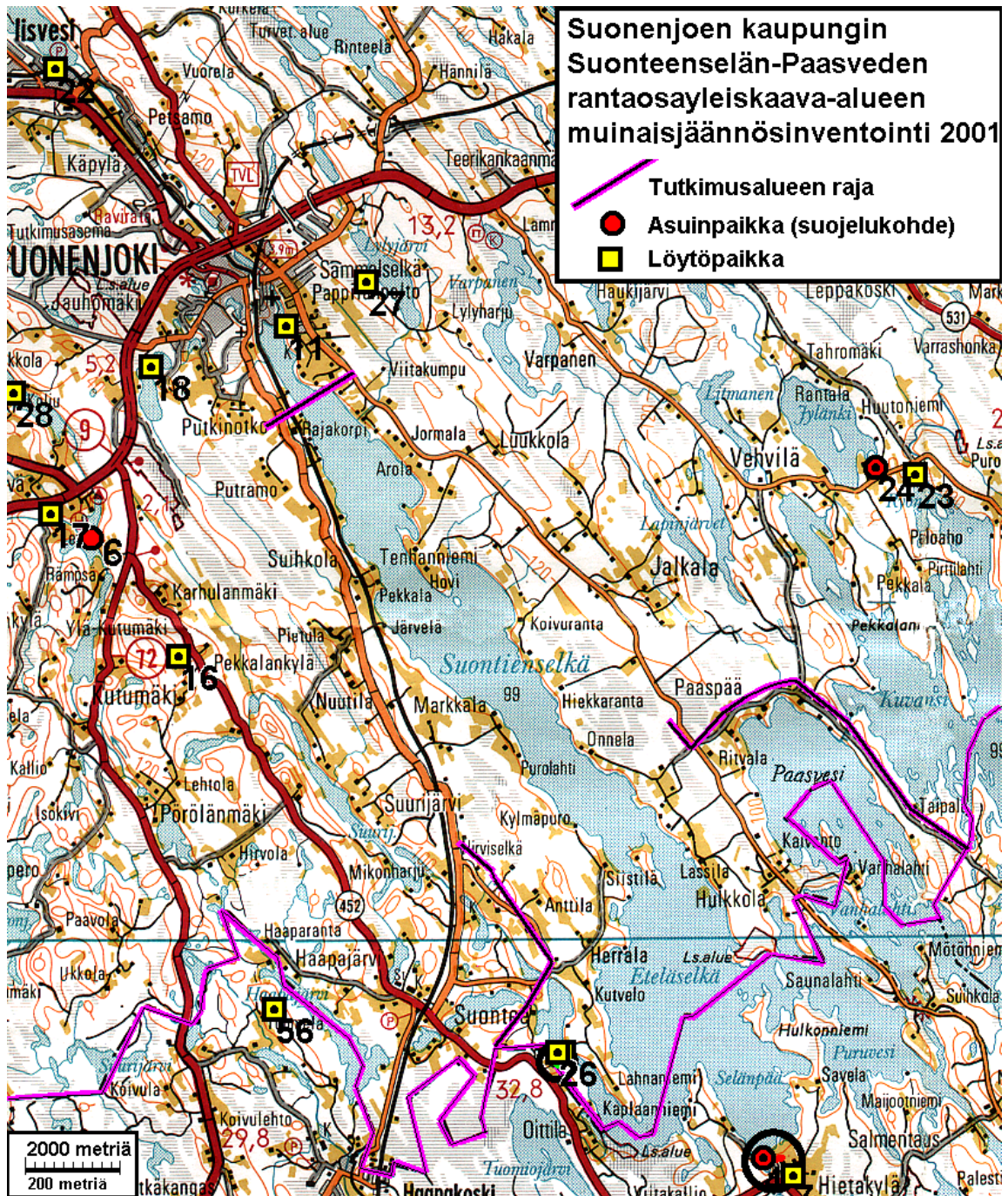
Perustiedot

- Alue** Suonenjoen kaupungin lisveden rannat, poisluettuna Kinnulanniemi sekä lisveden taajama (lisvesi-järven pohjukka Kinnulanniemestä Suonenjoen suulle). Suonenjoen Suonteenselkä pohjoisesta Pölkynlahden tasalta etelään sekä Suonenjoen Paasvesi poisluettuna Kuivataipaleen kanava-alue.
- Tarkoitus** Esihistoriallisten muinaisjäännösten paikantaminen kaava-alueelta, jotta ne voidaan ottaa huomioon kaavaa laadittaessa ja maankäyttöä suunniteltaessa. Muinaisjäännösten saaminen suojelun piiriin, jotta ne eivät tutkimatta tuhoutuisi. Materiaalin kerääminen Museoviraston ja Ympäristökeskuksen lausuntoa varten.
- Tavoite** Mahdollisimman monen uuden muinaisjäännösten paikantaminen alueelta.
- Työaika** Kenttätyöaika: 1.7. - 11.7.2001 aikana 11 työpäivää.
- Kustantaja** Suonenjoen kaupunki
- Tekijä** Mikroliitti Oy, Timo Jussila
- Tulokset** 2 uutta suojelukohdetta: nro 7-8, kivikautisia asuinpaikkoja ja kaksi uutta kivikautista löytöpaikkaa, kaksi tervahautaa ja hiilihauta. Alueelta ei tunnettu aiemmin yhtään kiinteää muinaisjäännöstä. Löytöpaikkoja tunnettiin alueelta 3. Koko Suonenjoen kaupungista tunnettiin ennen inventointia 6 kiinteää muinaisjäännöstä ja 23 löytöpaikkaa.
- Löydöt:** KM 32619-32621, kvartsi-iskoksia ja -ytimiä.

Yleiskartta Iisvesi

Yleiskartta Suontee-Paasvesi

Muinaisjännölistat

Asunta = asuinpaikka, suojelukohde

Löytö = löytöpaikka, ei ole suojelukohde, usein löydön paikkatiedot puutteelliset.

Tarkkuus = löytöpaikan paikannustarkkuus +- m

lisveden rantaosayleiskaava-alueen muinaisjännökset.

Uudet paikat nro 7-10.

Kunta	Nro	Nimi	Ajoitus	Laji	X	Y	z	Tarkkuus
SUONENJOKI	7	RANTALA	kivikausi	asunta	695611	349956	104	
SUONENJOKI	8	VESIKALLIONIEMI	kivikausi	asunta	695934	349678	100	
SUONENJOKI	9	KIVIHARJU S	kivikausi	löytö	696658	349384	100	
SUONENJOKI	10	LOUHUNNIEMI	kivikausi	löytö	695688	349864	101	
SUONENJOKI	14	SARVINIEMI	kivikausi	löytö	695600	349628	101	+-100 m
SUONENJOKI	15	KALLIORANTA	kivikausi	löytö	695580	349582	102	

Suonteen-Paasveden rantaosayleiskaava-alueen muinaisjännökset.

Ei uusia paikkoja

Kunta	Nro	Nimi	Ajoitus	Laji	X	Y	z	Tarkkuus
SUONENJOKI	26	HERRALA-KAIJALA	kivikausi	löytö	693027	351306		+-50 m

Suonenjoen kaikki esihistorialliset paikat

Kunta	Nro	Nimi	Ajoitus	Laji	X	Y	z	Tarkkuus
SUONENJOKI	1	KALARANTA	kivikausi	asunta	695173	349692		100 m
SUONENJOKI	2	SAUNANIEMI	kivikausi	asunta	695112	349720		
SUONENJOKI	3	POHJOISNIEMI	kivikausi	asunta	695258	349652		
SUONENJOKI	4	TIIKINLAHTI	kivikausi	asunta	695110	349823	100	
SUONENJOKI	5	SAUNANIEMI SW	kivikausi	asunta	695123	349675		
SUONENJOKI	6	KUTUJÄRVI	kivikausi	asunta	693893	350320	97,5	
SUONENJOKI	7	RANTALA	kivikausi	asunta	695611	349956	104	
SUONENJOKI	8	VESIKALLIONIEMI	kivikausi	asunta	695934	349678	100	
SUONENJOKI	9	KIVIHARJU S	kivikausi	löytö	696658	349384	100	
SUONENJOKI	10	LOUHUNNIEMI	kivikausi	löytö	695688	349864	101	
SUONENJOKI	11	ROVASTIN PAPPILA	kivikausi	löytö	694586	350734	107	
SUONENJOKI	12	UUDIS-KORHOLA	kivikausi	löytö	695244	349780	102	50 m
SUONENJOKI	13	LIKOSAARI	kivikausi	löytö	695170	349777		
SUONENJOKI	14	SARVINIEMI	kivikausi	löytö	695600	349628	101	100 m
SUONENJOKI	15	KALLIORANTA	kivikausi	löytö	695580	349582	102	
SUONENJOKI	16	SEPPÄLÄ	kivikausi	löytö	693860	350500	170	
SUONENJOKI	17	LEVÄ	kivikausi	löytö	694158	350228		500 m
SUONENJOKI	18	JAUHOJÄRVI	kivikausi	löytö	694488	350444		50 m
SUONENJOKI	19	PÄIVÖLÄ	kivikausi	löytö	695329	351930		150 m
SUONENJOKI	20	ANTTILA	kivikausi	löytö				
SUONENJOKI	21	IISVEDEN KANSAKOULU	kivikausi	löytö	695233	350010		200 m
SUONENJOKI	22	IISVEDEN ASEMA	kivikausi	löytö	695127	350243		300 m
SUONENJOKI	23	AITTONIEMI	kivikausi	löytö	694314	352080		50 m
SUONENJOKI	24	VEHVILÄ	kivikausi	löytö	694326	351996	107	
SUONENJOKI	25	HONKALA	kivikausi	löytö				
SUONENJOKI	26	HERRALA-KAIJALA	kivikausi	löytö	693027	351306		50 m
SUONENJOKI	27	LYLYNKANGAS	kivi/pronssikausi	löytö	694690	350906	124	
SUONENJOKI	28	KOIVURANTA	kivikausi	löytö	694420	350150	100	
SUONENJOKI	29	SAUNANIEMEN KÄRKI	rautakausi	löytö				

lisveden alue

Vesistöhistoria

lisvesi kuuluu Päijänteen vesistöön. Se laskee vetensä Niiniveden, Miekkaveden ja Koskeloveden kautta Hankaveteen ja edelleen siitä Konneveteen ja Päijänteeseen. Muinaiset pyyntikulttuurin asuinpaikat ovat lähes aina sijainneet aivan rantaviivan tuntumassa. Tämän takia niitä on etsittävä sieltä missä muinainen järvenranta on aikoinaan sijainnut. Vesistön rantahistorian selvittäminen on ensiarvoinen työ muinaisjäännösinventointiin ryhdyttäessä.

lisveden järvihistoriaa ei ole tutkittu. Siihen voi saada valaistusta hyvin tutkittujen Itämeren ja Muinais-Päijänteen rantahistorioista, sekä tunnettujen ja ajoitettujen muinaisjasuinpaikkojen korkeussijainnista. Seuraavassa esitettävä lisveden vesistöhistoria perustuu Matti Saarniston (1971) Päijänne-tutkimuksista tekemiini johtopäätöksiin (ks. Jussila 2000). **Esittämäni vesistöhistoria perustuu osin olettamuksiin ja on siten hypoteettinen.** Eksakteja tunnettuja rantatasoja ovat Ancyclus ranta n. 8000 eKr. ja Muinais-Päijänteen (ns. M-P) tulvahuippu 5000 eKr. Muut rantatasot ovat päätelmiä ja olettamuksia.

Vesistöhistoria eli altaan vedenpinnan muutokset on esitetty sivulla 10 olevassa etäisyysdiagrammissa. Muinaiset rantatasot ovat maan kohoamisen ja kallistumisen johdosta kaltevia luoteis-koillis suunnassa. Maa kohoaa nopeammin luoteessa kuin koillisessa ja siitä maan kallistuminen. Etäisyysdiagrammissa järviä katsotaan nykyisestä (vaaka-) tasosta lounaasta maankohoamisibaasien suuntaisesti.

lisveden-Niiniveden allas on erkaantunut muinaisesta Itämerestä - Ancyclusjärvestä - n. 7600 eKr. Kerkonkosken-Sonkarin väliltä. Samalla lisveden-Niiniveden allas erkaantui myös muinaisen Päijänteen yhteydestä. Tämän jälkeen vedenpinta altaan koillisosassa alkoi nousemaan ja luoteisosassa laskemaan kallistuma-akselin ollessa Kerkonkoskella muutaman metrin nykyisen vedentason yläpuolella. Melko pian aukeni nykyinen Tyyrinvirran uoma Koskelovedeltä Hankaveden kautta Konneveteen, jolloin altaan kallistuma-akseli asettui Vaajasalmen-Tyyrinvirran tasalle. Päijänteen tulva ulottui altaaseen n. 5500 eKr. jolloin koko altaassa alkoi vedennousu, joka päättyi 5000 eKr., jolloin Päijänne puhkaisi uuden lasku-uoman Heinolanharjun läpi. Tuolloin vesi laski nopeasti koko Muinais-Päijänteen altaassa useita metrejä. Samalla Niiniveden-lisveden allas erkaantui Päijänteestä jälleen omaksi altaakseen kallistuma-akselin (eli lasku-uoman) asettuessa Vaajasalmen tasalle, kenties nykyisen vedentason tienoille. Altaan Vaajasalmen koillispuoleisessa osassa alkoi hidas vedennousu ja luoteispuoleisessa osassa hidas vedenlasku. Altaan veden määrän eli kynnyksen korkeuden muutokset eivät ole tiedossa. Vähäinen vedenmäärä on saattanut aiheuttaa alhaisemman vedentason kuin olen arvellut ja vastaavasti nykyistä suurempi vedenmäärä on saattanut pitää veden tasoa ylempänä kuin olen etäisyysdiagrammissa arvioinut.

lisveden eteläosasta ei tunnettu ennen inventointia yhtään esihistoriallista asuinpaikkaa. Miek-kaveden-Koskeloveden kivikautiset asuinpaikat sijaitsivat aivan nykyisen rannan tuntumassa. Löytöjä on tehty myös vesirajan alapuolelta. Tämä viittaa siihen, että vesistön vedentaso on ollut ainakin kampakeraamisella kivi-kaudella nykyisellä tasolla ja sen alapuolellakin. Toinen uusista asuinpaikoista (nro 8) on nykyisen rantatörmän päällä ja ajoittuu vaiheeseen, jolloin ve-

dentaso on paikalla ollut jokseenkin nykytasolla. Tältä osin tunnetut asuinpaikat näyttävät tukevan esittämäni vesistöhistoriaa. Rantalan uusi asuinpaikka (nro 7) sijaitsee kolme metriä M-P rannan yläpuolella ja onkin ilmeistä, että asuinpaikka on sijainnut Ancyclusjärven rannalla. Myös löydetty kvartsimateriaali viittaa tähän. Rantalan asuinpaikka ajoittuu rannansiirtymiskronologian perusteella n. 7800 eKr. Se on yksi Savon vanhimpia asuinpaikkoja (tiettävästi kolmanneksi tai neljänneksi vanhin).

Inventointi

Maastotyöt suoritettiin 1-11.7.2001. Mukanani inventoinnissa (myös Suonteella) oli harjoittelijana varsin kokenut arkeologian opiskelija Antti Karpu Oulun Yliopistosta.

Arvioidun vesistöhistorian perusteella muinaisia pyyntikulttuurin asuinpaikkoja olisi etsittävä lisvedellä ensisijaisesti aivan nykyisen rannan tuntumasta, eteläosissa jopa rantavedestä. Toinen potentiaalinen rantataso olisi M-P taso 104-100 m korkeustasolla, sekä sen yläpuolinen alue Ancyclusjärven 8000 eKr. tasoon asti 113-104 korkeusvälillä.

Huomionarvoista on, että en havainnut missään M-P tulvahuipun aikaiseksi tulkittavia rantamuodostumia, kun taas ne ovat hyvin yleisiä Päijänteen-Keiteleen ja Konnevedenkin alueella. Itseasiassa en havainnut alueella rannan merkkejä nykyisen veden tason yläpuolelta. Onko Päijännetulva kuitenkin ulottunut alueelle vai onko se ollut niin lyhytaikainen, että siitä ei ole selviä merkkejä kerennyt syntymään? M-P korkeustasoilta en löytänyt mitään merkkejä esihistoriasta, vaikka ko. tasoja pyrittiin erityisesti tarkastamaan. Pääosa ajasta kului kuitenkin nykyisen rannan tuntumassa. Paikoin nykyisessä rannassa oli komea rantavalli, joka indikoi pitkäikäistä veden pinnan stabiilisuutta (tai hidasta nousua). Ancyclusrantoja katsoin vain satunnaisesti, milloin ne topografialtaan sopivana sijaitsivat suhteellisen lähellä nykyistä rantaa ja olivat rantakaavoituksen kannalta relevantteja.

Alue tuli hyvin ja melkoisen perusteellisesti tarkastettua. Kävin läpi lähes kaiken topografialtaan muinaiselle asutukselle soveliaan rakentamattoman maaston tutkimusalueella. Mökki- en pihoihin en pääsääntöisesti mennyt. Peltoja katsoin vain satunnaisesti laidoilta. Suurimmat puutteen inventoinnin kattavuudessa ovatkin peltoalueet rannan tuntumassa. Puute on kuitenkin kokonaisuuteen nähden verraten vähäinen.

Alueen maaperä on hienoainesmöreeni, joka on enimmäkseen varsin kivinen, jopa lohkarainen. Enimmiltä osin alueen maaperä ei ole kovin soveliaan pyyntikulttuurin asuinpaikoille. Monin paikoin on kivisessä moreenissa kuitenkin hiekkaisia ja vähäkivisempiä maastonkohtia. Lisveden koillisrannalla on useita loivia pohjoisen suuntaan avautuvia lahdekkeitä, joihin on kerrostunut hiekkaa komeiksi hiekkarannoiksi. Tällaisia ovat mm. Vesikallioniemen alue, Rieponlahti, Venehiekanlahti, Kotakallion itäpuoli, Kekkolanlahti ja Kiviharjun talon eteläpuoleinen lahdeke. Em. hiekkarannat ovat mitä soveliaimpia esihistorialliselle asutukselle. En kuitenkaan havainnut minkäänlaisia merkkejä esihistoriasta näillä rannoilla, Vesikallioniemen eteläpuolta lukuunottamatta. Näillä rannoilla olivat havaintomahdollisuudet hyvät: teitä ja polkuja, sekä avointa rantaa ja Kotakallionlahdella vieläpä aivan rantaan aurattu hakkuuaukea. Näiden arkeologin kannalta erinomaisen "mehevien" ja "varmojen" paikkojen löydöttömyys oli hyvin hermostuttavaa, kunnes asia sai selityksen.

Tapasin Kotakallionlahdella mökkiläisen hra Raimo Heikkisen, joka oli viettänyt lapsuutensa tällä alueella. Hän kertoi, että edesmennyt paikallinen isäntä Kalle Jalkanen oli hänelle joitain vuosia sitten kertonut, että lahden rannasta otettiin aikoinaan rakennus- ja muuraushiekkaa. Hiekkaa oli otettu aikojen kuluessa niin paljon, että Jalkanen oli todennut rannan olleen hänen nuoruudessaan kymmeniä metrejä ulompana järvellä (missä nyt on jyrkänpartaan ja kaislikon raja). Heikkinen itse kertoi nähneensä lapsuudessaan Rieponlahdelta otetun samalla tavoin hiekkaa, niin että Rieponlahden pohja on nykyään kymmeniä metrejä etelämpänä kuin aiemmin. On oletettavaa, että muiltakin hiekkalahdilta on hiekkaa otettu. Hiekanotossa lienee hävinnyt myös merkit muinaisesta asutuksesta.

Alueen ainoa laajempi hiekkamuodostuma on Ancyclusrantakorkeuksilla nykyisen rannan suuntaisena Kunnaniemen länsipuolella 300-400 m nykyisestä rannasta, Haavanpuron alueella. Uusi Rantalan asuinpaikka (nro 7) sijaitsee tämän muodostuman länsipäässä. Hiekkamuodostumaa tarkastelin paikoin, mutta en täydellisesti.

Historialliset jäännökset

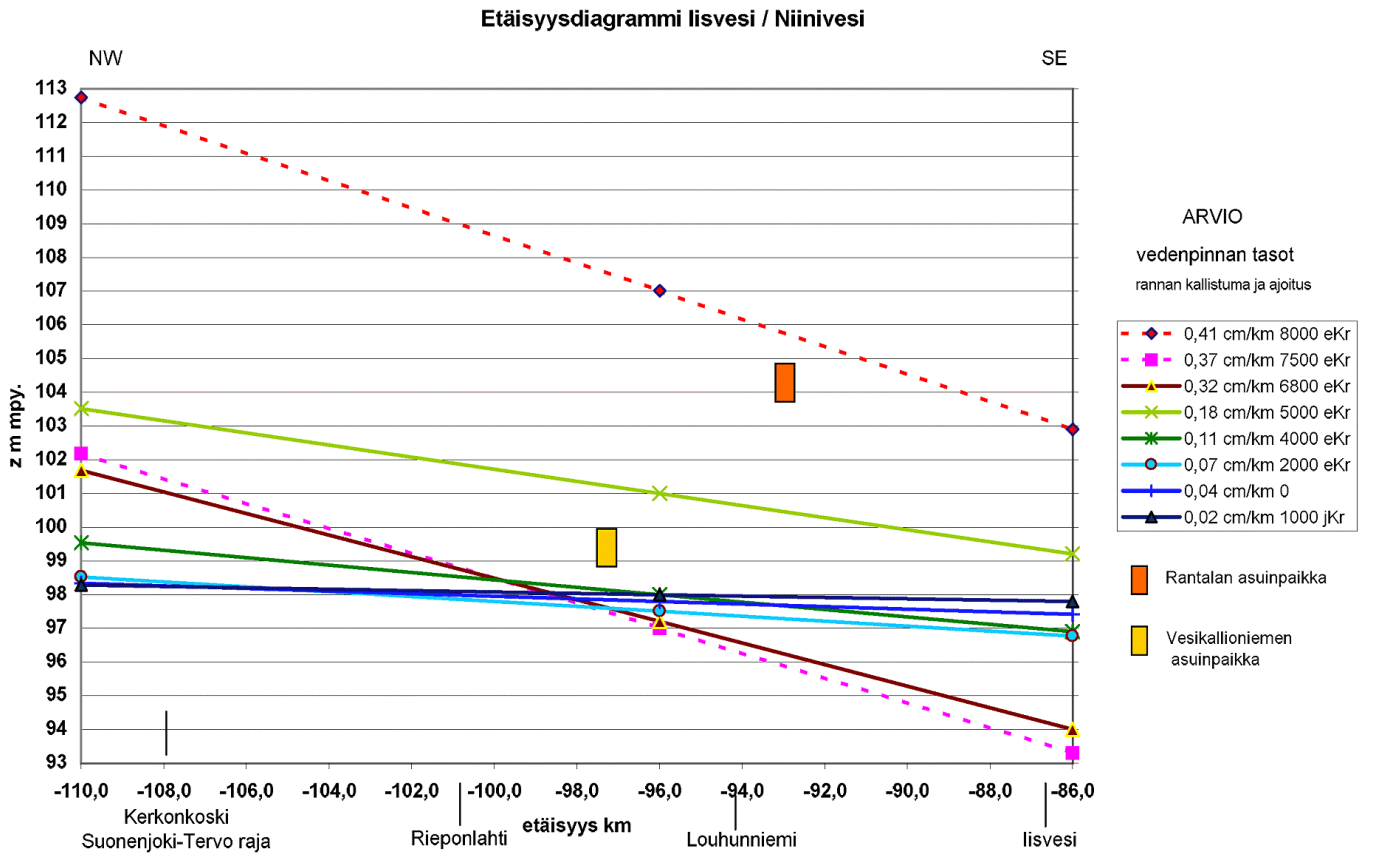
Komea ja ehjä **Tervahauta** lisakkilan kankaalla lisveden pohjoisrannalla, Rantolahdesta kilometrin verran kaakkoon, Haavanpuron koillispuolella purouman törmällä hiekkakankaalla. Kartta 3242 01, x 6955 44, y: 3500 01.

Hiilhauta (missä kyläsepät ovat tehneet pajaansa hiiliä eli sysiä), lisveden koillisrannalla, Kiviharjun talosta etelään olevan niemen kärjessä nykyisen rantatörmän päällä, lähellä löytöpaikkaa nro 9, Kartta 3224 11, x 6966 48, y: 3493 81 (ks karttaote paikan 9 kuvauksen yhteydessä).

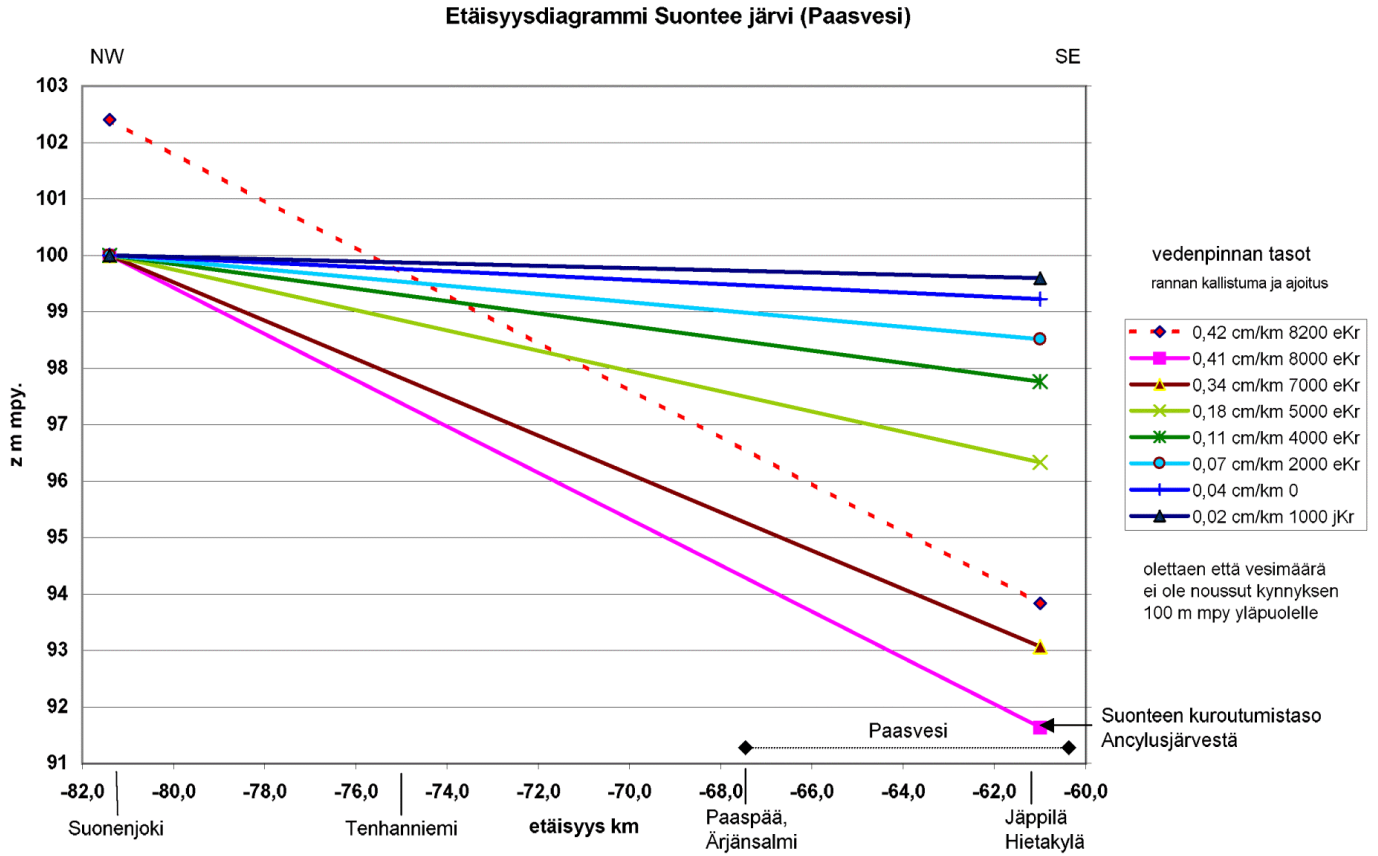
Tyypillistä lisveden rantamaisemaa. Vaikka topografia onkin siedettävä on maaperä arkeologin kannalta ikävä: märkä ja kivinen. Metsänauraus helpottaa paikoin arkeologin työtä - havaintoja voi tehdä ilman koekuopitusta. Toisaalta auratulta alueelta löydetty muinaisjäännös ei ole enää ehjä. Kuva on otettu lisveden pohjoisrannalta, Selänrannan luoteispuolelta (Venetsiasta runsas kilometri luoteeseen).

Etäisyysdiagrammi, lisvesi

Etäisyysdiagrammi, Suontee

Suontee-Paasvesi

Vesistöhistoria

Suonteen-Paasveden pinta on nyt n. 99.4 m korkeustasolla. Suonteen vesistöhistoria on tutkimaton. Koko Suonteen-Paasveden alueelta tunnetaan ainoastaan yksi kivikautinen asuinpaikka Jäppilän Hietakylässä. Löytöpaikkoja tunnetaan vain yksi (paikka nro 26). Suontee-Paasvesi on kuroutunut Suonenjoen kohdalta Ancyclusjärvestä n. 8000 eKr. Tuolloin järven vedentaso on ollut Suonenjoella kynnyksen korkeuden tasolla (n. 100 m mpy.) ja altaan eteläpäässä n. 91 m korkeudella eli kahdeksan metriä nykyistä alempana. Koska altaan lasku-uoma on sijainnut altaan alueen nopeimman maankohoamisen alueella on vesi ollut järvessä jatkuvasti nouseva. Eteläpäässä enemmän, kynnyksen kohdalla vedentaso lienee pysynyt lähes ennallaan viimeiset 10 000 vuotta. Mikäli kynnyksen korkeus Suonenjoella on pysynyt jokseenkin samana, on järven rantahistoria ollut sivulla 11 esitetyn etäisyysdiagrammin kaltainen. Jos taas kynnys eli Suonenjoki on ollut ahtaampi ja se on ollut korkeammalla (ja kulunut nykyiselle tasolle myöhemmin) on altaan vesimäärä ollut oletettua suurempi ja rantapinnat ovat sijainneet esitettyä korkeammalla tasolla. Niin tai näin, joka tapauksessa altaan eteläosan ranta on ollut aina nykyisen veden tason alapuolella.

Suonteessa on monin paikoin näkyvissä komea, korkea ja leveä rantavalli hieman nykyisen rannan yläpuolella. Tämä rantavalli on syntynyt viimeisen neljäntuhannen vuoden aikana ennen nykyajan koskenperkauksia. Monin paikoin on suuren vallin edessä pienempi ja hieman matalampi "nykyinen" valli. Tämä morfologia vahvistaa etäisyysdiagrammissa esittämäni rantahistoriaa.

Vesistön ainoa asuinpaikka sijaitsee Jäppilän Hietakylässä tasaisella pellolla Hiukkanenjärvestä (100,3 m mpy) laskevan purouoman varrella, Suonteen rannasta n. 50 m. Asuinpaikan ja Suonteen välissä on leveä ja korkea rantavalli. Pellostä on poimittu runsaasti kvartseja. Keramiikkaa ei ole löydetty. Tämä viittaa paikan olevan mesoliittinen. Ei ole mahdollista, että paikka olisi ollut Suonteen rannassa mesoliittisella tai edes kampakeraamisella kivilaudella. Tällöin olisi rannan pitänyt olla Suonenjoen suulla yli 103 metrin tasolla, mikä tuntuu epätodennäköiseltä. Olisiko järvi voinut olla patoutunut Suonenjoen suussa nykyistä useita metrejä korkeammalle tasolle? Tätä vastaan puhuu se, että en havainnut missään Suonteen alueella nykyisten rannan yläpuolella rantavoimien merkkejä. Mitään asuinpaikan merkkejä en havainnut nyt eikä Leena Lehtinen havainnut v. 1988 Suonteen rantavallilta ja hiekkarannasta Hietakylän asuinpaikan ja järven väliltä. On todennäköistä, että Hietakylän asuinpaikka onkin sijainnut muinaisen etelämmäksi ulottuneen Hiukkanen rannalla. Itämeren ranta on hiponut asuinpaikkaa Yoldiavaiheen lopulla tai Ancyclusvaiheen alussa n. 11000-10600 vuotta sitten. On varsin epäuskottavaa, että paikka olisi tuon ikäinen.

Inventointi

Olettamus oli, että alueen muinaisjäännökset olisivat nykyisen vedenpinnan alapuolella tai pohjoispäässä aivan nykyisellä rantaviivalla tai rantavedessä. Toisaalta on oli olemassa mahdollisuus, että altaan kynnyksellä olisi ollut nykyistä ylempänä. Varsin pian kävi selväksi, että olettamus rannansiirtymisestä pitäisi varsin hyvin paikkansa, kun havaitsin Suonteen rantojen komeat rantavallit. Ärjänsalmen eteläpuolella on hiekkamuodostuma-alue aivan rannassa. Alueella on nykyisen rannan äärellä runsaasti erinomaisia asuinpaikkamaastoja eri korkeus-tasoilla. Koekuopitin ja havainnoin hiekkamuodostuman alueen Ärjänsalmesta runsaan kilometrin etelään varsin perusteellisesti. En havainnut yhtään mitään esihistoriaan viittaavaa. En havainnut hiekkaharjussa minkäänlaisia merkkejä rantavoimien työstä nykyrannan yläpuolella.

Tarkastin Lahnaniemen itäpuolisen alueen, jossa oli paikoin laikutettua metsää heti nykyisen rantavallin takana ja kohtalaisia asuinpaikkamaastoja. Tarkastin Nyysölänniemen ja Lonkarinniemen alueita, joissa ei tosin ollut asuinpaikoille hyvin sopivia maastonkohtia (maaperä + topografia sopivat). Pistokokein tarkastin joitain suppeita rantakaistoja Suonteen pohjoispuolis-kossa. Siellä tosin runsaat ummessa olleet rantapellot ja tiheämpi rakentaminen supistivat tarkastelumahdollisuuksia. Paasveden rannoilla tarkastin pistokokein joitain rakentamattomia rantakaistaleitä. Useinmiten maasto oli sopimatonta, mutta paikoin koekuopitin kallioiden välissä varsin "mukavan tuntuista" hiekkaisia maastonkohtia. Missään en havainnut minkäänlaisia merkkiä, edes palaneen kiven puolikasta, esihistoriasta. Mielestäni esittämäni hypoteesi altaan rannansiirtymisestä pitää paikkansa, eikä rantasidonnoisia muinaisjäännöksiä ole mahdollista löytää tutkimusalueelta Suonteen ja Paasveden rannoilta. Paikat ovat veden alla. Tämän tultua selväksi poistuimme alueelta. Suurimman osan kenttätöajasta vietinkin sitten lisveden alueella.

Historiallinen jäännös

Komea ehjä **tervahauta** Ärjänsalmen eteläpuolella Eteläkankaalla, Tervarannan eteläpuolella, jyrkässä rantarinteessä: Kartta: 3241 05, x: 6933 94, y: 3514 61.

Suonteen rantavallia Lahnaniemen koillispuolella Telväänlahden pohjoispuolella:

Muinaisjännökset, lisvesi

SUONENJOKI 7 RANTALA

Ajoitus: kivikausi
Laji: asunta

Kartta: 3224 10 VAAJASALMI
x: 6956 11 y: 3499 56 z: 104 ±1 m

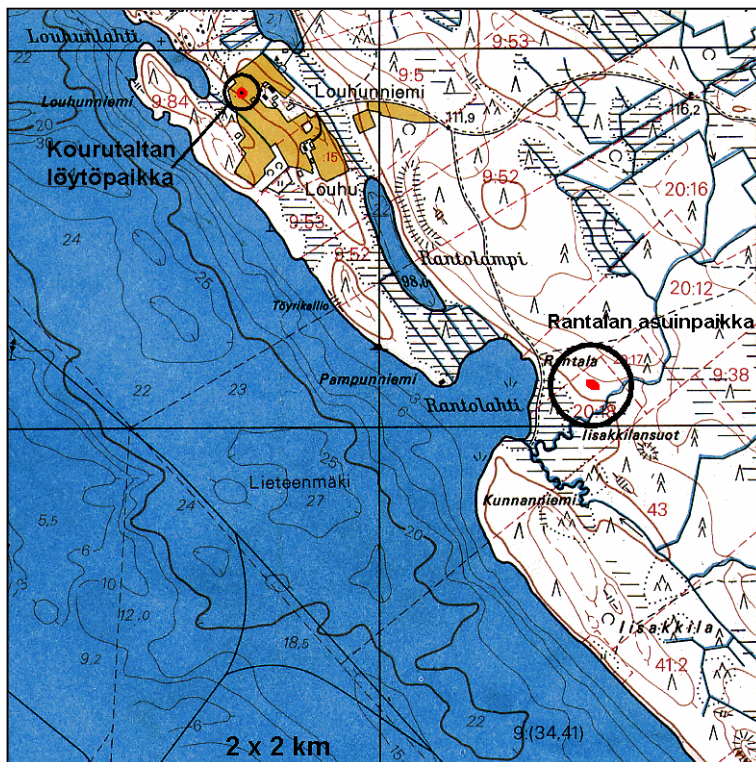
Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: 32619:1, 16 g, 32 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 12.07.2001.
:2, 1 kpl, kvartsiesine, mikrolitiittiterä.
:3, 7 g, 1 kpl, kvartsiydin.
:4, 12 g, 1 kpl, kvartsiakaavin, Litteä ydinkaavin.
:5, 9 g, 1 kpl, kvartsiakaavin.

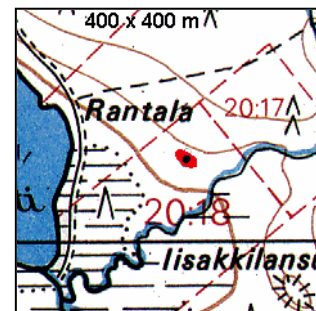
Sijainti: Paikka sijaitsee Suonenjoen kirkosta 9,7 km NW, 150 m itään lisveden Rantolahden rannasta, puro-
uoman ja leveän ja syvän uomalaakson länsipuolella, laakson reunasta pari kymmentä metriä län-
teen, rinteessä olevalla tasanteella.

Huomiot: Havaitsin kvartseja laikutetusta metsämaasta suppeahkolta n. parin aarin alalta. Valta osa talteen
otetuista löydöistä tuli yhdestä laikusta. Asuinpaikan koordinaatit mitattiin GPS-laitteella n. + 6 m
tarkkuudella. Kartalle sijoitettuna mitattu koordinaattipiste sijoittuu aivan 105 m korkeuskäyrän tun-
tumaan, hieman sen alapuolelle. Maastossa arvioituna asuinpaikan korkeudeksi tulisi n. 104 m.
Rannansiirtymiskronologian (tai sen hypoteesin) mukaan paikka olisi ollut veden ääressä varhaisella
boreaalikaudella n. 7800 eKr. Hyvin tunnettu Muinispääjälteen korkein ranta on alueella ulottunut
101,5 m korkeustasolle.
Maaperä asuinpaikan kohdalla on hiekkainen moreeni, joka muuttuu kivisemmäksi asuinpaikasta
etäännyttäessä ja hienoaineksisemmäksi alempana. Puusto asuinpaikalla on ollut mäntyä ja ympä-
ristössä kuusta.

Peruskarttaote 2 x 2 km

400x400 m

Kvartsinen mik-
rolitiittiterä

Suonenjoki 7: Kuvattu itään. Löytöjä oranssisten merkkien väliltä.

Suonenjoki 7: Kuvattu lounaaseen "rannan" suuntaan. Löytöjä lapion kohdalta ja kauempaa "kykkivän" arkeologian opiskelija Antti Kravun kohdalta

Suonenjoki 7: Kuvattu länteen purouoman itäpuolelta. Asuinpaikka uoman toisella puolen.

SUONENJOKI 8 VESIKALLIONIEMI

Ajoitus: kiviakausi
Laji: asunta

Kartta: 3224 10 VAAJASALMI
x: 6959 34 y: 3496 78 z: 100 ±1 m

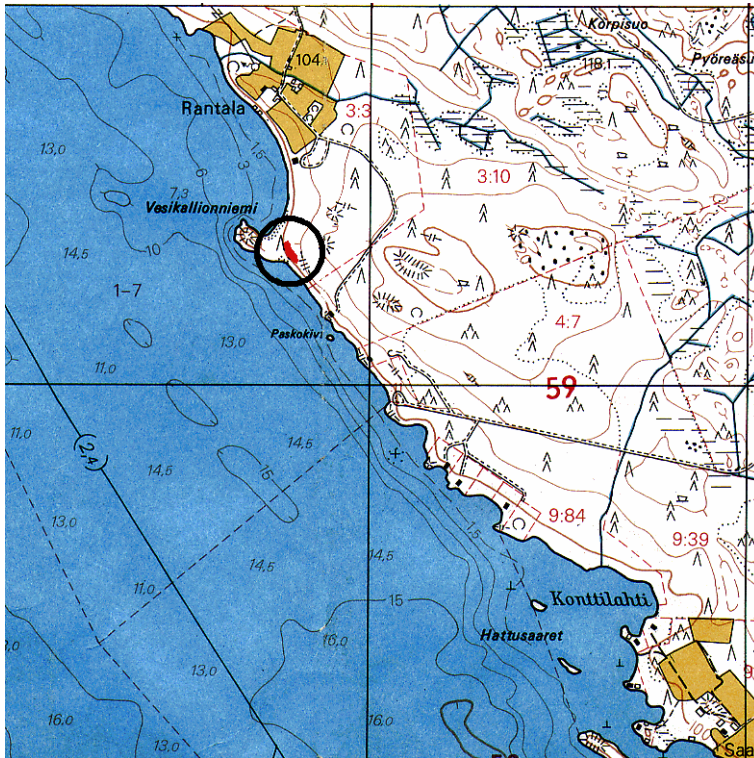
Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: 32620:1, 7 g, 14 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 12.07.2001.
:2, 4 g, 1 kpl, kvartsi-iskoksesta, Kaapimenterä retusoitu pitkänomaiseksi muokatun kappaleen kärkeen.

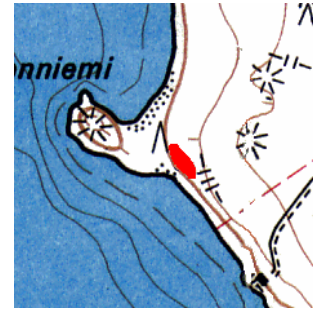
Sijainti: Paikka sijaitsee Suonenjoen kirkosta 14,0 km NW, lisveden itärannalla Vesikallionniemen SE puolella rannan tuntumassa, nykyisen matalan rantatörmän päällä.

Huomiot: Paikalla havaittiin kaksi asumuspainannetta, joihin tehdyistä koekuopista kvartsi-iskokset löytyivät. Painanteet olivat heti nykyisen rantatörmän takana olevalla tasanteella. Maaperä paikalla oli hiekkaa ja kasvillisuus kuusivaltaista sekametsää. Asuinpaikka on koskematon ja ehjä, suppea-alainen rannan ja kallioiden välisellä tasanteella.

2x2 km

400x400 m

Kuvattu länteen. Asuinpaikka rantatörmän päällä ja takana.

Kuvattu etelään. Asuinpaikka rantatörmän päällä ja takana.

Asuinpaikkaa kuvattuna etelään. Ranta oikealla. Antti Krapu tutkii asumuspainanteeseen tehtyä koekuoppaa

SUONENJOKI 9 KIVIHARJU S

Ajoitus: kiviakausi
Laji: löytö

Kartta: 3224 11 SAIKARINNIEMI
x: 6966 58 y: 3493 84 z: 100 ±1 m

Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

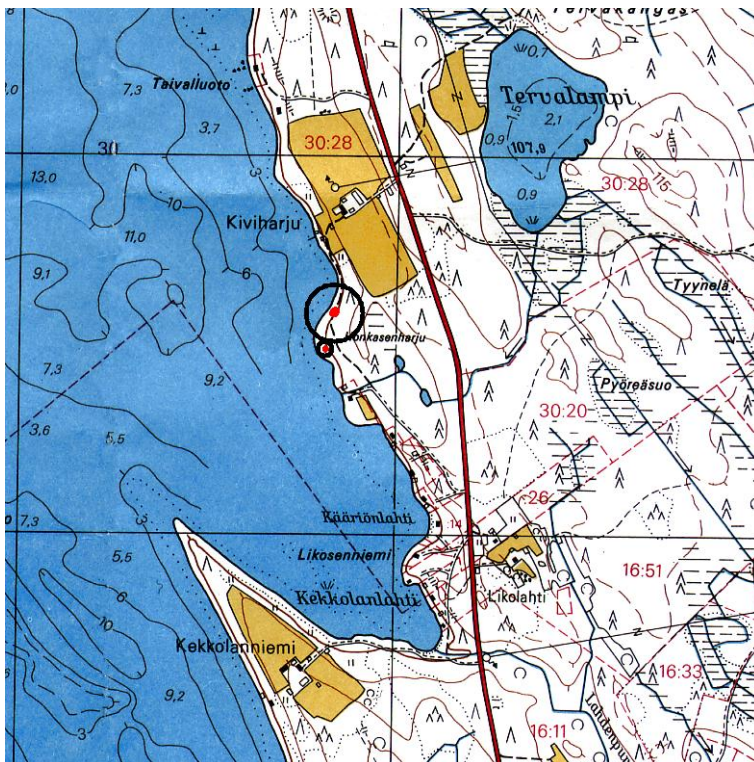
Löydöt: 32621, 2 g, 2 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 12.07.2001.

Sijainti: Paikka sijaitsee Suonenjoen kirkosta 21,4 km NW, Kiviharjun talon etelä puolella olevan pohjoiseen aukeavan lahdelman rannalla.

Huomiot: Paikalla on hiekkarantainen lahti. Ranta on loiva, matala ja lahden keskiosalla vähäkivinen. Kauempana rannasta maasto nousee ja muuttuu hyvin kiviseksi. Iskokset löytyivät mökkitieltä koordinaattien osoittamasta kohdasta, jokseenkin lahdekkeen keskeltä. Lahdekkeen länsipään niemekkeessä on savusauna. Tästä parikymmentä metriä etelään on matalan rantatörmän päällä pieni painanne, joka saattaisi olla asumuspainanne. Siihen tehdyistä muutamasta koekuopasta ei tullut esiin asiaa selventäviä havaintoja. Teimme useita koekuoppia alueelle. Tieltä löydetyt pari kvartsia ovat selviä iskoksia, mutta enempien havaintojen puuttuessa ei paikkaa voi varmuudella asuinpaikaksi eli kiinteäksi muinaisjännökseksi sanoa.

Saunan eteläpuolella n. 40 m, niemekkeen länsirannalla on rantatörmällä hiilihaudan jäännökset.

2x2 km

400x400 m

SUONENJOKI 10 LOUHUNNIEMI

Ajoitus: kivikausi

Laji: löytö

Kartta: 3224 10 VAAJASALMI

x: 6956 88 y: 3498 64 z: 1, paikannus ± 101 m

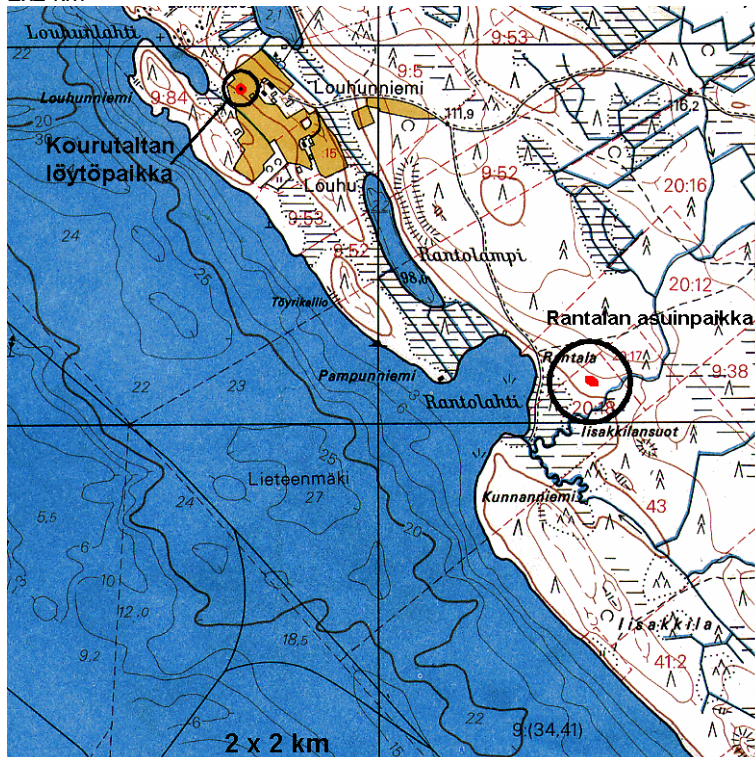
Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: Yksit, 1 kpl, kourutalilta, Löytö on löytäjän hallussa. Esineen on löytänyt Louhunniemen isäntä Pertti Vauhkonen pellosta. Talta on erittäin hyvin hiottu, kiiltävän rusehtavan harmaata, hyvin piin näköistä kiveä. Ei ole kuitenkaan piitä.

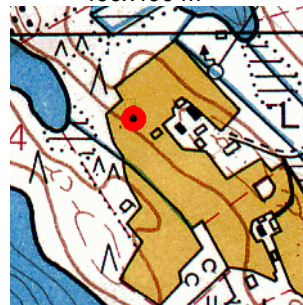
Sijainti: Paikka sijaitsee Suonenjoen kirkosta 10,9 km NW, lisveden itärannalla olevan Louhunniemen ja Louhulahden itäpuolella, lahden rannasta n. 80 itään, talosta n. 70 länteen, loivalla seljälanteella, entisellä mansikkamaalla.

Huomiot: Taltan löytöpaikan näytti n. ± 5 m tarkkuudella löytäjä, Louhunniemen isäntä Pertti Vauhkonen (Louhentie 242, 77600 Suonenjoki, p. 017-516028). Paikalle on istutettu entiseen mansikkamaahan koivu. Maaperä paikalla on siltti ja se on kuulemma ollut erittäin vähäkivinen. Ympäristö alueella on nimensä mukaisesti taasen hyvin kivistä. Tein löytöpaikan läheisyyteen useita koekuoppia mutta en saanut havaintoja mistään esihistoriaan viittaavasta. Paikka sopisi topografialtaan hyvin asuinpaikaksi, sen sijaitessa muinaisella kapealla kannaksella.

2x2 km

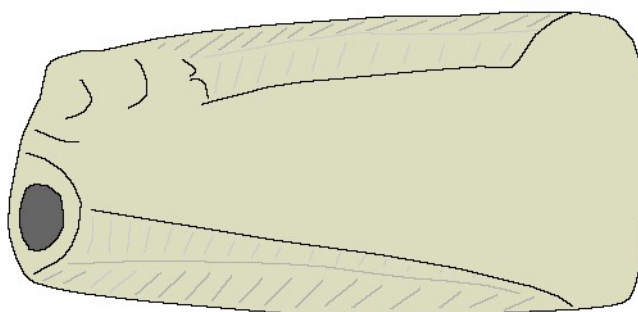
400x400 m

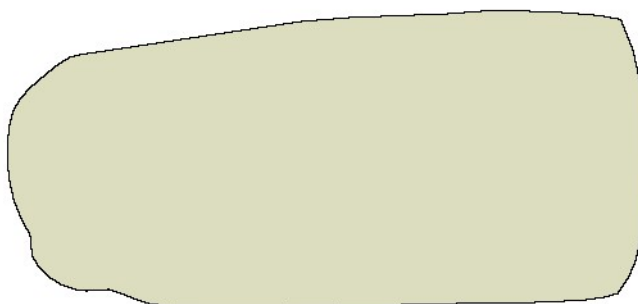
Löytöpaikka. Taustalla Louhunniemen talo. Kuvattu itään. Kuvassa vas. arkeologian opiskelija Antti Krapu ja oik. löytäjä Pertti Vauhkonen.

Suonenjoki Louhunniemi

1 cm Kourutaltoa 8,4 x 3,9 cm

Löytäjä:

Pertti Vauhkonen, Louhantie 242, 77600 Suonenjoki

9 x 12 cm

SUONENJOKI 14 SARVINIEMI

Ajoitus: kivikausi
 Laji: löytö

Kartta: 3224 10 VAAJASALMI
 x: 6956 00 y: 3496 28 z: 101 ±1 m, paikannus ±100 m

Tutkijat: Pohjakallio L 1978 tarkastus

Löydöt: Suonenjoen Museo 49 ja 50, 2 kpl, kivitaltta

Sijainti: Paikka sijaitsee Suonenjoen kirkosta 12,3 km NW.

SUONENJOKI 15 KALLIORANTA

Ajoitus: kivikausi
 Laji: löytö

Kartta: 3224 10 VAAJASALMI
 x: 6955 80 y: 3495 82 z: 102 ±1 m

Tutkijat: Pohjakallio L 1978 tarkastus

Löydöt: KuM 6512, kivitaltta.

Sijainti: Paikka sijaitsee Suonenjoen kirkosta 12,6 km NW.

Muinaisjäänökset Suontee

Ei kiinteitä muinaisjäänöksiä

SUONENJOKI 26 HERRALA-KAIJALA

Ajoitus: kivikausi
 Laji: löytö

Kartta: 3241 05
 x: 6930 27 y: 3513 06, paikannus ±50 m

Tutkijat: Aroalho J 1989 tarkastus

Löydöt: Yksit, tasataltta, rannasta.

Sijainti: Paikka sijaitsee Suonenjoen kirkosta 20,3 km S. Tunnetaan myös Mustalahti nimellä. Löytö rantavedestä. Aivan Jäppilän rajalla, voi olla Jäppilän puoleltakin löydetty.

Espoossa

8.8.2001

Timo Jussila

Kirjallisuuslähteitä:

Jussila, T. 2000. Pioneerit Keski-Suomessa ja Savossa. Rannansiirtymisajoitusmenetelmien perusteita ja vertailua. *Suomen arkeologinen seura. Muinaistutkija 2/2000*:13-28.

Saarnisto, M. 1971. The Upper Limit of the Flandrian Transgression of Lake Päijänne. *Commentationes Physico-Matematicae Vol. 41, No 2*: 149-170.